

Kdor zasleduje živo zanimanje, ki ga kažejo Italijani za slovanske in v visoki meri tudi za slovensko literaturo — saj v nobeni drugi svetovni literaturi ni izšlo že toliko člankov in prevodov iz slovenščine kakor v italijanski — se nehote vpraša, kakšno je naše poznavanje italijanske literature in italijanskih kulturnih prilik ter življenja. Zdi se, da smo tako rekoč slepi za vse, kar se dogaja v njihovi literaturi in njihovem kulturnem življenju. Če je to v našo korist, je drugo vprašanje. Gotovo so politične razmere skrajno napete. Zdi pa se mi, da tudi za naš odnos do Italijanov veljajo besede, ki jih je kmalu po svetovni vojni zapisal André Gide o francosko-nemških intelektualnih odnosih: «Nevednost je vedno mati zmot in zablod in izmed vseh nevednosti najhujša je nepoznanje sovražnika. Ta igra noja je vedno igra tistega, ki bo prevaran.» (Nouvelle Revue Française, november 1921). St. Leben.

Mariborska drama. Spomladni del sezone: Bernstein: Tat (režija H. Nučič-J. Kovič); Proces Mary Dugan (režija J. Kovič); Corman & Grangel (Pregarč); Oče Boštjan — Papa Martin (režija R. Pregarc); Cerkvna miš (režija J. Kovič).

Prevladujejo senzacijske, odrske igre. V desetih letih se je ustvarila stalna, zadostna publika, ki je pokazala zanimanje za plodnejše stvari. Ni umljivo, zakaj ji uprava predvaja pretežno le plitke igre, v vprizoritev določene sproti iz hipnih domislekov in priložnostnih sugestij, da se potem postavi objavljeni repertoar na glavo in izvrže dokončno v zmešanico brez enote in smeri.

Zanimivo je le (v Tatu) gostovanje V. Podgorske, ki je izšla s tega odra. Umetnica širokega obsega, ki ji je oder bistven del njenega resničnega izživljanja. Tudi v Tatu je gost H. Nučič pokazal bleščečo zunanjo formo igranja, opazila sta se J. Rakuša in deloma E. Grom. — Proces Mary Dugan sicer ni zadel jedra zadeve: razliko v procesu de lege lata in de lege ferenda, a uspel v tipiki, ponekod zašel v karikaturu. E. Kraljeva, J. Rakuša, V. Skrbinšek, E. Grom, B. Bukšekova so situacijo držali. — Oče Boštjan v ne prav posrečeni predelavi R. Pregarca je sicer anahronizem, a vsebinsko v tej družbi še najplodnejša stvar, ki ima vsaj neke primitivne vrednote. Tu je uspela igra B. Bukšekove; zanimive tipe so postavili: Pregarc, Skrbinšek in Kraljeva in le mestoma Daneš kot protagonist. — Cerkvna miš je dala priliko Savinovi, da je našla svoj najboljši tekst, sicer pa je ta stvar kakor večji del vse druge zabavala in to je bil ves namen. Ta namen pa je itak imela opereta.

V presoji cele sezone stoje sledeča dejstva:

1.) Umetniška smer je v primeri z že doseženimi uspehi režijsko in z ozirom na pokazana dela znatno popustila, veseli del se je kultiviral v smislu zabavišča. Uprava upravlja smiselno notranji teater, ne le blagajno, ako ima za prvo sploh še kaj umevanja. Domače stvari so se omalovaževale.

2.) Uprava je s tem, da je dramo sicer iz blagajniškega vidika igrala v Celju in Ptuju ob velikem zanimanju občinstva, hote ali nehote potrojila kulturni pomen mariborskega gledališča, kar ji gre v zaslugo.

3.) Kakor se čita, je upravnik — brez nadomestila — prekinil pogodbo z R. Pregarcem edinim idejnim vodjem drame, pustil oditi Rakušo, menda odide še kak od trojice: Kraljeva-Skrbinšek-Zakrajškova; s tem je bolj ali manj zavrt napredek drame.

4.) S tem, da je (kot se čita) vodstvo drame poverjeno J. Koviču, je umetniški obstoj gledališča pred likvidacijo.

Ali bo ob takem prihodnja sezona sploh še zrela za to kroniko...?

M. Šnuderl.

Urednikov «imprimatur» dne 12. avgusta 1929.